

Ulkopuolisuutta ja omaa aikaa

20.9.2021 klo 13:15

Koronapandemian koetellessa SKS keräsi kokemuksia ja ajatuksia yksinäisyydestä. Yhteistyössä MIELI ry:n ja HelsinkiMission kanssa järjestettyyn keruuseen osallistui 47 vastaajaa.

Yksinäisyys kaikessa monimuotoisuudessaan kauhistuttaa ja kiehtoo SKS:n keruuseen vastanneita. Aineistossa kuvataan selkeästi, mitä yksinäisyys on – asiasta ei kuitenkaan päästä yksimielisyyteen. Toiset ovat vahvasti sitä mieltä, että kyse on asiaintilasta, kun toiset taas vetoavat yksinäisyyden kokemuksellisuuteen. Henkilökohtaisten kokemusten jakamisen kautta vastauksista välittyy läpileikkaus yksinäisyyden syntytaivoista ja sen seurauksista, hyvässä ja pahassa.

Moni vastaajista kertoo yksinäisyyden olevan koko elämän läpäisevää ulkopuolelle jäämistä. Sen aiheuttajana on saattanut olla esimerkiksi asuinpaikan kaukaisuus, ympäristön hyljeksintä tai huonoista kasvuolosuhteista johtuva eristäytyminen, mutta myös oma tunne siitä, ettei yksinkertaisesti sovi tarjolla oleviin ryhmiin.

”Kävelin -- katuja ja mietin taas kerran, miksi olen niin yksin. Miten ihmiset ylistävät tätä iloiseksi kaupungiksi, kun minä tunnen itseni onnettomaksi ja yksinäiseksi. Minun pitäisi elää onnellista nuoruutta, mutta koen vain ahdistavaa yksinäisyyttä. Sitä eivät tällä kertaa poistaneet koulukaverit eikä viikonloppu vierailut kotona. Minä halusin tästä ahdistuksesta pois”

Toiset puolestaan ovat kohdanneet yksin olemisen riemut ja haittapuolet vasta vanhemmalla iällä, esimerkiksi puolison menehtymisen tai eläkeiän saavuttamisen vuoksi. Päivittäisten enemmän tai vähemmän pakollisten kodin ja työpaikan ihmiskontaktien sijaan aika kuluukin joko yksin tai usein vaivalla itse järjestettyjen tapaamisten merkeissä. Moni kokee oman ajan ahdistavaksi, mutta toiset näkevät asian elämää rikastuttavana.

”Jos eläisin parisuhteessa, nämä käsityöt olisivat jääneet tekemättä. Ne vaativat niin paljon aikaa ja paneutumista.”

Vakavammat ongelmat yksinäisyyden kanssa syntyvätkin usein tilanteissa, joissa se on niin sanotusti pakotettua. Erilaisten yhteiskunnan järjestämien turvaverkkojen merkitys kasvaa valtavaksi erityisesti niissä tilanteissa, joissa yksilön omat verkostot ovat ehtineet jo kadota, tai jos niitä ei ole päässyt lainkaan syntymään. Pahimmillaan yksinäisyys on niin hallitsevaa, että se saattaa aiheuttaa itsetuhoisuutta.

”Mietinkin miten voisin järjestää elämäni niin, että en joutuisi vaivaamaan muita ollenkaan. Samalla huomaan pienentäväni elinpiiriäni entisestään. En ole edes kamalan vanha, tällä menolla kutistan itseni olemattomaksi ja kuolen yksin, eikä kukaan edes huomaa. Jep jep. Ryhdistäydy, ihminen.”

Vaikka apu ei valitettavasti ulotu kaikkiin, on yksinäisyyteen mahdollista saada apua. Terveystieteiden ja erilaisten tukiryhmien lisäksi monet kokevat verkossa toimivien yhteisöpalveluiden aiheuttaneen maailmaan muutoksia myös yksinäisyyttä ajatellen. Samankaltaisen muutoksen on tietenkin tehnyt myös koko maailmaa ikävällä tavalla syleilevä Covid-19-pandemia.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura järjesti yhteistyössä MIELI ry:n ja HelsinkiMission kanssa [Yksinäinen – yhdessä ja erikseen](#) -muistitietokeruun 1.11.2020–30.4.2021. Vastaukset on arkistoitu SKS:n arkistoon.

Kiitämme lämpimästi kaikkia keruuseen osallistuneita ja toivotamme voimia tuleviin haasteisiin, yhdessä ja erikseen.

Lisätietoja: SKS:n arkisto, puh. 0201 131 240, arkisto@finlit.fi